

יזהר ויטיל בו מום בשעה שכבר אסור, בכל זאת, **הא**, עצה זו, **עדיפא**, מראתי ביה לידי גיזה ועבודה. עדיף ליתן בו מום בהיותו עובר כדי שיוכל הכהן לשוחטו תיכף ומיד. כי אם לא נתירו, ויתננו לכהן כשהוא תם, וישהנו הכהן עד שיפול בו מום, עלול הכהן להיכשל באיסור גיזה ועבודה.⁽⁹⁾

שנינו במשנתנו: **אם נקבה זבחי שלמים**.

וסברה הגמרא שמדובר בבהמת חולין מבכרת, ומקדיש את העובר לשלמים על הצד שהוא נקבה. ולכן מקשה הגמרא: **נקבה — מי קא קרשה בככורה?**! הרי אפילו אם לא יקדישנה לקרבן אחר, לא תהיה בנקבה בכורה שום קדושה, ולמה לו לומר כן?

ומתריצין: **סיפא** זו אינה מדברת במבכרת חולין, אלא, **אתיא**, היא נותנת עצה של הערמה ל**בהמה דהקדש**, כגון חטאת **שנתעברה**,⁽¹⁰⁾ ורוצה להערים שלא ילך הולד למיתה [כדין ולד חטאת], ועצתו היא להקדישו, אם זכר עולה, ואם נקבה זבחי

ומקשינן: **אי**, אם רב יהודה דיבר בבכור בזמן הזה, **מאי למימרא?** מה חידוש יש בדבר!?

ומתריצין: אם לא דברי רב יהודה, מהו **דתימא**, היינו אומרים, שאסור להטיל בו מום, כי **נגזר**, יש לחכמים לגזור מפני החשש, **דילמא** שמא **נפיק ייצא רוב ראשו**, וכבר התקדש ביציאה מהרחם, ו**קא שדי ביה מומא**, ואם אז יטיל בו מום, יעבור על איסור הטלת מום בקדשים, ואינו יודע להיזהר בין יצא רוב הראש ליצא מיעוטו. לפיכך משמיענו רב יהודה שלא גזרו, והוא יזהר להטיל בו את המום לפני יציאת רוב ראשו. כגון, בגדי, באזניו היוצאות תחלה, ובכבש, בשפתיו היוצאות תחילה, כמבואר במסכת בכורות [לה א].

ומקשינן: **ואימא הכי נמי**, למה באמת לא גזרו?⁽⁸⁾ וכי ניתן בידי כל אחד ואחד להבחין בין יציאת רוב ראשו למיעוט ראשו?!

ומתריצין: **אפילו הכי**, שיש לחשוש שלא

בכורות הלכה יד]. כלומר, אינו מפקיעו מקדושת הקרבה, ובכל אופן נותנו לכהן, והכהן יאכלנו במומו. ולקמן יבואר התועלת בהטלת מום, כדי שהכהן ישחטנו תיכף, ואם ישהנו עד שיפול בו מום, עלול לבוא לידי תקלת איסור גיזה ועבודה.

לישנא אחרינא בשיטה מקובצת [וכנראה שרש"י גרסו]: **חסירא עדיפא**, להחסירו ולעשותו בעל מום עדיף, **דלא ניתי ביה לידי תקלה דגיזה ועבודה**.

10. מחלוקת התנאים אם "בהווייתן הן קדושין" או "במעו אמין", היינו בהקדיש בהמה, ואחר כך **נתעברה**. ואין זה שייך להקדיש בהמה מעוברת, שהוא נידון בפני עצמו במשנה הבאה.

8. הרש"ש מעיר על פי דברי רבא במסכת עבודה זרה [יג ב] שבזמן הזה אין האיסור להטיל מום בבכור אלא מדרבנן, אם כן, מה מקשה הגמרא? הרי שפיר מבואר שלא גזרו באיסור דרבנן?

9. כן פירש רש"י. והדגיש לפרש, כדי שישחטנו הכהן תיכף ומיד, ולא פירש "כדי להתירו בגיזה